

RAZVOJ TURIZMA U PRIMORSKOJ DESTINACIJI TROGIR

Saluhović, Sandi

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:459899>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVO

Sandi Saluhović

**RAZVOJ TURIZMA U PRIMORSKOJ DESTINACIJI
TROGIRU**
ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2024.

Sandi Saluhović

**RAZVOJ TURIZMA U PRIMORSKOJ DESTINACIJI
TROGIRU**

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Poslovni odjel

Stručni studij Ugostiteljstvo

Kolegij: Osnove specifičnih oblika turizma

Mentorica: dr. sc. Mateja Petračić, prof. struč. stud.

Matični broj studenta: **0248077999**

Karlovac, rujan 2024.

SAŽETAK

Turizam je društvena pojava i fenomen koji je gotovo nemoguće točno i precizno opisati u jednoj rečenici. Iako su brojne stručne i znanstvene definicije turizma pridonijele boljem shvaćanju te pojave, on je ipak vrlo složen te ga je potrebno sagledati s više različitih aspekata. Kao gospodarska grana, turizam ovisi o mnogim faktorima te je u međuovisnosti s drugim granama i djelatnostima. Na njegov razvoj utječu brojni turistički resursi, što prirodni, što stvoreni ljudskom rukom, ali i razni dionici koji svojim interesima i ciljevima potpomažu njegovu boljitku ili nazatku. Također, za primjereni i željeni razvoj turizma nužno je raspolagati i različitim smještajnim objektima u kojima će turisti odsjesti tijekom svog boravka u destinaciji. Kako bi se dobio uvid u trenutnu turističku situaciju i uočili određeni trendovi, potrebno je provesti analizu stanja, odnosno usporediti broj dolazaka i noćenja u tekućoj godini s prethodnim godinama te pokušati predvidjeti turističke tokove za nadolazeću godinu. Osim toga, mora se provesti i takozvana SWOT analiza kojom se uočavaju snage, slabosti, prilike i prijetnje turizmu te sukladno tomu raditi podjednako na otklanjanju postojećih nedostataka i iskorištavanju njegovih prednosti. Na koncu, važno je biti upoznat s okruženjem destinacije radi usporedbe s konkurentima, ali i u svrhu ostvarivanja moguće suradnje u budućnosti. Svi ovi prethodno navedeni čimbenici i preduvjeti razvoja turizma kroz rad su analizirani i razjašnjeni na primjeru grada Trogira, primorske turističke destinacije poznate po dugoj nautičkoj tradiciji i bogatoj kulturno-povijesnoj baštini.

Ključne riječi: čimbenici razvoja turizma, dionici, razvoj turizma, turistički resursi

SUMMARY

Tourism is a social phenomenon that is nearly impossible to accurately and precisely describe in one sentence. Even though numerous expert and scientific definitions of tourism contributed to better understanding of this phenomenon, it is still very complex and needs to be viewed from many different angles. As a branch of economy, tourism depends on a lot of factors and is interdependent with other branches and economic activities. Its development is influenced by many tourist resources, some natural, some man-made, and also by various stakeholders that help either its improvement or regression. Also, in order for a proper and wanted development of tourism to occur, it is necessary to have different accommodation establishments for tourists to stay while in a destination. To gain an insight into a current situation and spot certain trends, it is necessary to conduct a state analysis, that is, to compare the number of arrivals and overnight stays in the current year with those of the previous years and try to predict tourism flows in the coming year. Apart from that, one has to carry out the so-called SWOT analysis, through which strengths, weaknesses, opportunities and threats to tourism are spotted, and accordingly work to eliminate the existing disadvantages and exploit the advantages as well. Finally, it is important to be familiar with the destination environment in order to compare with the competitors, but also for the purpose of achieving a possible cooperation in the future. All of these aforementioned factors and prerequisites for tourism development are analyzed and clarified in this paper using the example of the city of Trogir, a coastal tourist destination known for its long nautical tradition as well as for its rich cultural and historical heritage.

Keywords: factors of tourism development, stakeholders, tourism development, tourist resources

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja	1
1.3. Struktura rada	1
2. ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA GRADA TROGIRA	2
2.1. Vizija grada Trogira	2
2.2. Strateški ciljevi grada Trogira	2
3. ANALIZA RESURSA ZA RAZVOJ TURIZMA GRADA TROGIRA	4
3.1. Opće značajke grada Trogira	4
3.2. Gospodarske značajke grada Trogira	4
3.2.1. Poljoprivreda	5
3.2.2. Zaposlenost	6
3.2.3. Turizam	7
3.3. Osnovna obilježja raspoložive resursne osnove za razvoj turizma grada Trogira	8
3.3.1. Prirodni turistički resursi grada Trogira	8
3.3.2. Antropogeni turistički resursi grada Trogira	10
3.3.3. Analiza smještajnih kapaciteta grada Trogira	14
3.3.3.1. Analiza smještajnih jedinica grada Trogira u razdoblju 2021.-2023. godine	15
3.3.3.2. Analiza smještajnih objekata u Trogiru (2021.-2023. godine)	17
3.3.3.3. Analiza kapaciteta nautičkog turizma grada Trogira	20
4. ANALIZA STANJA TURIZMA U GRADU TROGIRU (2021.-2023. godine)	23
4.1. Analiza turističkog prometa grada Trogira	23
4.2. Analiza emitivnih turističkih tržišta grada Trogira	24
5. ANALIZA DIONIKA	28
5.1. Gospodarski sektor	28

5.1.1. Obrti	29
5.1.2. Trgovačka društva	30
5.2. Civilni sektor	32
5.3. Javni sektor	33
6. SWOT ANALIZA TURIZMA GRADA TROGIRA	36
7. ANALIZA OKRUŽENJA GRADA TROGIRA	39
8. ZAKLJUČAK	43
LITERATURA	46
POPIS TABLICA	49
POPIS SLIKA	50
POPIS GRAFIKONA	51

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je turistička destinacija Trogir, a cilj rada je prikazati, objasniti i analizirati čimbenike koji utječu na turističku valorizaciju grada Trogira te resursnu osnovu za razvoj turizma kojom odabrani grad raspolaže.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Za izradu ovog završnog rada korišteni su podaci s različitih stručnih, službenih i neslužbenih web-stranica te knjiga vezana uz odabranu temu rada.

U ovome radu korištene su sljedeće metode: metoda istraživanja za stolom, komparativna metoda, metoda analize i sinteze, metoda deskripcije te metoda kompilacije. Analiza različitih tipova podataka unutar rada obavljena je uz pomoć statističke metode te metode opažanja.

1.3. Struktura rada

Ovaj rad sastavljen je od uvoda, nakon kojeg slijedi šest glavnih cjelina u kojima se analiziraju strateški cijevi grada Trogira, zatim se obrađuje resursna osnova za razvoj turizma, stanje turizma Grada, provodi analiza dionika, SWOT analiza turizma te na kraju analiza okruženja na primjeru tri obližnja grada. Nakon toga slijedi zaključak u kojem je sintetiziran i rezimiran čitav rad, a na samom kraju rada navedena je literatura te popis tablica, slika i grafikona.

2. ANALIZA STRATEŠKIH CILJEVA GRADA TROGIRA

Kako bi osigurali svoj dugoročni opstanak i imali zacrtan smjer budućeg djelovanja, svim gradovima potrebno je strateško planiranje. To je vrsta planiranja na „duge staze“, planiranje koje je nužno želi li se doprinijeti razvoju grada, poboljšati trenutno stanje ili ukloniti eventualne nedostatke. S obzirom na nedvojbenu važnost strateškog planiranja, u koje je uključen i turizam, u ovom poglavlju bit će obrađena strategija razvoja grada Trogira kroz viziju i zadane strateške ciljeve.

2.1. Vizija grada Trogira

Grad Trogir primarno se usredotočuje na razvoj turizma, očuvanje kulturne i povijesne baštine, izgradnju turističke infrastrukture te zaštitu okoliša u svrhu podizanja gospodarskog razvoja i kvalitete života njegovih stanovnika. Osim toga, Grad teži povezivanju turističke ponude s turističkom potražnjom, i to koristeći razna sredstva, znanja, vještine i tehnike, čime bi se pridonijelo ostvarenju postavljenih strateških ciljeva koji će upravo biti analizirani u daljnjem tekstu.

2.2. Strateški ciljevi grada Trogira

Glavni strateški ciljevi koje grad Trogir želi ostvariti su sljedeći:

1. Razvijen kulturni, nautički, kongresni i zdravstveni turizam
2. Razvijena proizvodnja i uslužne djelatnosti
3. Prometno, komunalno i socijalno uređen grad

1. Neke od stavki koje grad Trogir želi ostvariti u sklopu prvoga strateškog cilja su: revitalizacija i očuvanje kulturnih dobara, kreiranje usluga za razvoj nautičkog turizma i

izgradnja infrastrukture, stvaranje preduvjeta za izgradnju hotelskih kapaciteta te razvoj podržavajuće infrastrukture turizmu.

2. Za drugi cilj bitno je istaknuti da je on zapravo i temelj funkcioniranja gospodarstva. Naime, uslužne djelatnosti neizostavne su kao prateća djelatnost unutar turističke industrije. Najveći proizvodni subjekt na području Grada Trogira je Brodotrogir, čija je stabilnost od iznimnog značaja za lokalno stanovništvo jer ta kompanija ujedno zapošljava i najviše djelatnika. Glavna stavka u sklopu ovoga strateškog cilja je restrukturiranje postojećih proizvodnih pogona i razvoj podrške poduzetništvu.

3. Posljednji od navedenih ciljeva Grad Trogir namjerava ostvariti na način da razvije prometnu infrastrukturu i uredi javne površine, izgradi komunalnu infrastrukturu i prakticira zaštitu okoliša te na kraju stvori preduvjete za podizanje kvalitete života građana.

Nakon prethodne analize strateških ciljeva grada Trogira, jasno je kako razvoj turizma predstavlja vrlo važnu, neizostavnu komponentu strateškog planiranja. Turizam je gospodarska grana od ključnog značaja za grad Trogir te joj stoga valja i posvetiti posebnu pažnju. Budući da je ovaj rad usmjeren upravo na turizam u spomenutom primorskom gradu, iduća poglavlja fokusirat će se na čimbenike njegovog razvoja, počevši od resursne osnove za razvoj turizma u gradu Trogiru.

3. ANALIZA RESURSA ZA RAZVOJ TURIZMA GRADA TROGIRA

3.1. Opće značajke grada Trogira

Grad Trogir osnovali su grčki kolonisti s otoka Visa u 3. stoljeću prije Krista. Ime mu dolazi od grčke riječi *tragos*, što znači jarac. Dvorac i kula okruženi zidinama sačinjavaju jezgru grada. Trogir je turistička destinacija smještena na području srednje Dalmacije, na sjeverozapadnom kraju Kaštelanskog zaljeva, a nalazi se 25 km zapadno od Splita. Središte je trogirске mikroregije koja se prostire na površini od 250 km². Položaj Trogira vrlo je povoljan jer se nalazi u neposrednoj blizini drugog najvećeg grada u Hrvatskoj, čime mu je olakšano korištenje svih pogodnosti koje veliki gradovi nude, kao što su obrazovanje, veće mogućnosti zapošljavanja i ostalo. Sam grad smjestio se u Trogirskom kanalu, jedan dio na obali, drugi na otoku Čiovu (spoj s mostom). Površina Grada Trogira iznosi 39,10 km², što čini 0,86% ukupne površine Splitsko-dalmatinske županije. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine, u općini živi 12.393, a u samom gradu 10.107 stanovnika. Dijelove Grada čini osam naselja: Arbanija, Divulje, Drvenik Veliki, Drvenik Mali, Mastrinka, Plano, Trogir i Žedno.¹ U nastavku teksta slijedi kratka analiza najvažnijih gospodarskih značajki grada Trogira.

3.2. Gospodarske značajke grada Trogira

Prije nego što se započne s detaljnom analizom resursne osnove za razvoj turizma grada Trogira, valja još ukratko obraditi gospodarske značajke grada Trogira, a to će biti učinjeno na primjeru poljoprivrede, zatim kroz kretanje broja zaposlenih u posljednjih nekoliko godina te će se završiti sa samim turizmom kao uvodom u glavni dio ovog rada. Što se tiče gospodarstva grada Trogira, ono će detaljnije biti razrađeno u poglavlju „Analiza dionika“ pod točkom „Gospodarski sektor“.

¹ Grad Trogir, **Provedbeni program Grada Trogira**, prosinac 2021., <https://trogir.hr/wp-content/uploads/2021/12/Provedbeni-program-Grada-Trogira.pdf> (23.08.2023.)

3.2.1. Poljoprivreda

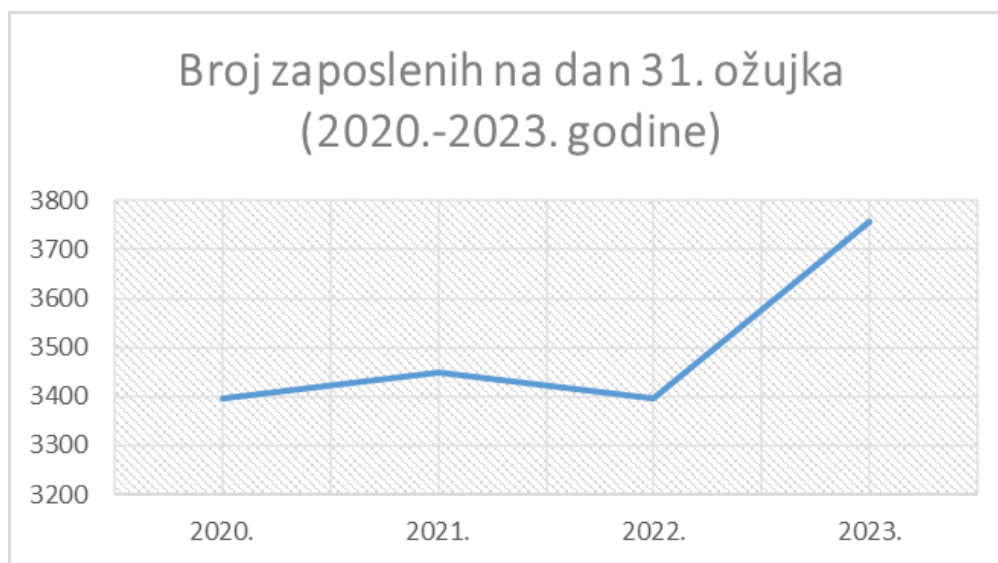
Poljoprivredu Splitsko-dalmatinske županije karakterizira izrazita heterogenost u smislu proizvodnih mogućnosti i stupnja razvijenosti. Prostor Županije podijeljen je na tri područja koja se međusobno razlikuju po svojim specifičnostima; otočno, zagorsko i priobalno područje. Svako od njih nudi širok asortiman poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Ipak, u primarnom sektoru, pa tako i u poljoprivredi grada Trogira, poprilično je mali broj zaposlenih. To je i za očekivati uzme li se u obzir činjenica da je lokalno gospodarstvo snažno usmjereno na djelatnosti vezane uz turizam te da poljoprivredna djelatnost ima nisku dodanu vrijednost. Prema tome, poljoprivreda u Gradu Trogiru predstavlja sekundarnu, dopunsku djelatnost. Što se tiče dobne strukture poljoprivrednika, više od polovice njih ima iznad 65 godina (62,7%). Gotovo svi poljoprivrednici stariji su od 50 godina (91,4%), a svega 2,9% njih mlađe je od 41 godine. Ovakva dobna raspodjela poljoprivrednika predstavlja otegotni faktor za razvoj poljoprivrede iz razloga što velik broj starijih nositelja gospodarstava zaostaje za suvremenim trendovima i teže se prilagođava inovacijama, a pritom je vrlo malo mladog stanovništva koje se bavi poljoprivredom. Zato je nužno provoditi razne mjere kojima bi se privuklo mlade u poljoprivredne djelatnosti.

Promatrajući način korištenja zemljišta, u Gradu Trogiru najviše ima maslinika s 42,4% (84,13 ha), zatim slijede oranice s 20,5% (40,8 ha), parcele mješovite namjene s 13,4% (26,7 ha) te vinogradi sa svojih 12,5% (42,83 ha). Površina poljoprivrednog zemljišta u prosjeku iznosi 0,16 ha. Poljoprivrednu proizvodnju u budućnosti je moguće valorizirati kao nadopunu postojećoj turističkoj ponudi na području Grada. Pritom treba poticati povezivanje turizma i lokalnih OPG-ova te stvoriti preduvjete za plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, naročito kroz jačanje suradnje s pružateljima usluga smještaja. Osim toga, unaprjeđenje ponude poljoprivrednih proizvoda na mjestima gdje je veća koncentracija prometa i ljudi može pridonijeti razvoju gastronomskog turizma kao jednoga od zacrtanih smjerova Grada Trogira kojim bi se moglo utjecati na potencijalno produljenje turističke sezone.

3.2.2. Zaposlenost

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u Gradu Trogiru je na dan 31. ožujka 2021. bilo zaposleno 3.448 osoba. Gledano od 2021. godine unatrag, u kretanju broja zaposlenih u posljednjih šest godina vidljiv je kontinuirani porast sve do 2020. g., kada je došlo do izbijanja pandemije koronavirusa u Hrvatskoj. Na dan 31. ožujka te godine Grad je brojao 3.395 zaposlenih. Zatim je u 2021. godini uslijedio lagani porast (3.448 zaposlenih). U 2022. godini na dan 31. ožujka zabilježen je lagani pad broja zaposlenih na 3.396, dok se u 2023. godini (lani) na isti dan zbio nagli skok na brojku od 3.756 zaposlenih osoba u gradu Trogiru, iz čega je vidljivo da je stanje nakon razdoblja koronavirusa polako dovedeno u normalu.

Grafikon 1. Kretanje broja zaposlenih u Trogiru u razdoblju 2020.-2023. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku, <https://podaci.dzs.hr/hr/> (14.08.2024.)

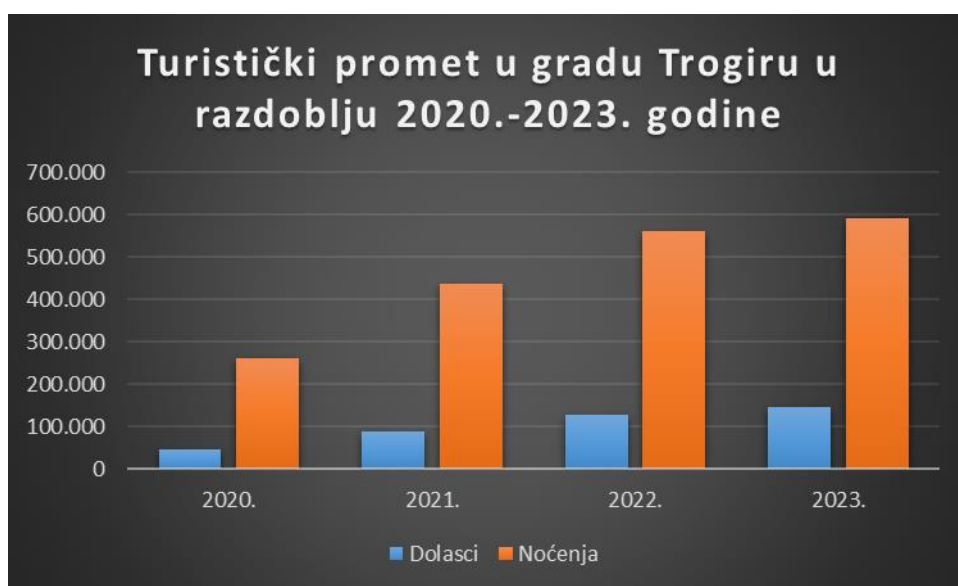
Kao što je i u gornjem tekstu objašnjeno, na grafikonu 1 mogu se vidjeti fluktuacije u broju zaposlenih u gradu Trogiru u promatranom periodu. Od 31. ožujka 2020. do 31. ožujka 2021. godine vidljiv je blagi porast broja zaposlenih, zatim u razdoblju 2021.-2022. dolazi do podjednako blagog pada, a u posljednjem jednogodišnjem vremenskom odmaku broj zaposlenih naglo i „strelovito“ raste, što sugerira da je došlo do svojevrsnog oporavka nakon crnih brojki u vremenu pandemije koronavirusa.

3.2.3. Turizam

Turizam je jedna od najznačajnijih gospodarskih grana u gradu Trogiru koja će, između ostalog, biti i detaljno obrađena u ovom radu. Brojni turisti dolaze u Trogir prvenstveno radi razgledavanja njegove kulturno-povijesne baštine, a potom radi mora, kupanja i sunčanja, pri čemu ostvaruju znatan broj dolazaka i noćenja u tom gradu.

Broj ostvarenih turističkih dolazaka i noćenja u Gradu Trogiru kontinuirano raste unatrag posljednjih nekoliko godina. Nakon velikog pada u broju dolazaka i noćenja turista 2020. godine (46.835 dolazaka i 262.987 noćenja) u odnosu na rekordnu 2019. godinu, i to uslijed globalne pandemije koronavirusa, u 2021. godini na području Grada dogodio se značajan porast (89.701 dolazak i 437.940 noćenja). U 2022. godini ta je brojka porasla na 127.169 dolazaka i 562.694 noćenja, a godinu kasnije statistika se još malo poboljšala, tako da je u 2023. godini zabilježeno ukupno 145.564 dolazaka i 592.995 noćenja turista.

Grafikon 2. Dolasci i noćenja turista u gradu Trogiru u razdoblju 2020.-2023. godine

Izvor: Obradio autor prema podacima Državnog zavoda za statistiku, <https://podaci.dzs.hr/hr/> (29.08.2024.)

U svrhu prilagodbe promjenama na turističkom tržištu, TZ Grada Trogira u narednom se periodu usmjerila na jačanje digitalizacije te ona europska tržišta koja se nalaze na najkraćoj cestovnoj udaljenosti od Trogira (TZ Grada Trogira, 2020), dok će se u budućim planiranjima

morati razmotriti i promjene u oblicima turističke potražnje. Kao posljedica izrazitog nesrazmjera u strukturi smještaja, nameće se problem manjka smještajnih kapaciteta u segmentu hotela i kampova. Hoteli su bitan čimbenik kojim je moguće doprinijeti produljenju turističke sezone, a kampovi su atraktivni za turiste koji preferiraju razne oblike turizma zasnovane na prirodi, stoga valja raditi i težiti ka diversifikaciji smještajne ponude i poboljšanju njezine kvalitete.

Idućim podpoglavljem započinje glavni, analitički dio rada u kojem se ulazi u problematiku razvoja turizma u gradu Trogiru. U ovom dijelu obrađivat će se prirodni i antropogeni turistički resursi te smještajni kapaciteti grada Trogira kao osnova za mogućnost odvijanja turizma u tom gradu.

3.3. Osnovna obilježja raspoložive resursne osnove za razvoj turizma grada Trogira

3.3.1. Prirodni turistički resursi grada Trogira

Grad Trogir može se svrstati među jedne od najljepših gradova u Dalmaciji. Iako nije veliki turistički grad, Trogir raspolaže brojnim prirodnim ljepotama, kulturnom baštinom te ugodnom klimom i povoljnim smještajem. Kad je u pitanju turizam, klima predstavlja vrlo važan čimbenik jer uvelike djeluje na turistička kretanja. Na to ukazuju brojna istraživanja prema kojima turisti daju visoke ocjene destinacijama s povoljnim klimatskim uvjetima. U Trogiru prevladava blaga mediteranska klima koju odlikuju sunčano i vruće ljeto te blage i vjetrovite zime. Prosječna godišnja temperatura zraka je iznad 15°C te dostiže preko 30°C u ljetnom periodu. Temperatura mora ljeti dostigne iznad 25°C. Prema ovim podacima, vidljivo je kako je klima u Trogiru ključan faktor prilikom donošenja odluke za odabir ove destinacije s obzirom na to da većina turista pristiže tijekom ljeta i što u Trogiru prevladava odmorišni turizam.

Osim što utječu na posjećenost ove destinacije, povoljna klima i biogeografski resursi, odnosno flora i fauna, također imaju i posebno značenje u gradu Trogiru. Raznolikost flore i faune koju nudi grad Trogir još je jedan dodatan motiv dolaska u ovu destinaciju. Trogir je

otočić koji s kopnom povezuje most sa sjeverne strane, a prema jugu se veže na otok Čiovo. Najznačajnija prirodna atrakcija nalazi se na otocima Drveniku Velom i Drveniku Malom i to na području zvanom „Plava laguna“, točnije na Krknjašima koje karakterizira kristalno čisto more i lijepe plaže. Područje Trogira obiluje i raznolikim morskim svijetom: raznim ribama, rakovima, morskim biljem, školjkama itd.

Što se tiče geomorfoloških resursa u Gradu Trogiru, analiza će započeti s prethodno spomenutim plažama, koje bi se ujedno mogle ubrojiti i u pejzažne resurse. Na ušću rijeke Pantan, 1,5 km istočno od centra Trogira smjestila se istoimena plaža Pantan. To je šljunčana i pješčana plaža s borovom šumom duljine 500 m. Nadalje, u Okrugu Gornjem, udaljenom dva kilometra od trogirskog centra, nalazi se dva kilometra duga šljunkovita plaža koju je lokalno stanovništvo prozvalo „Copacabanom“ zbog njene ljepote i popularnosti. Uz njih, valja još istaći i plažu Kavu smještenu na istočnom dijelu otoka Čiova, nedaleko od ribarskog mjesta Slatine te plažu Medenu, kultiviranu plažu s borovom šumom koja raspolaže brojnim sportskim sadržajima, kao što su: vodeno-sportski centar, nogometno i košarkaško igralište, teniski teren, odbojka na pijesku i drugo. Plaža Medena udaljena je četiri kilometra od centra Trogira.

Reljef ima značajnu ulogu u oblikovanju naselja, a osim toga definira i način gospodarske i prometne valorizacije, ima utjecaj na klimu, floru i faunu, na raspored stanovništva, na način života i slično. Prema geomorfološko-reljefnim svojstvima, na području Splitsko-dalmatinske županije prevladava brdski reljef sa krševito-vapnenačkim sastavom terena koji sadrži brojne krške reljefne fenomene, među kojima valja istaknuti sljedeća polja u kršu:² Cetinsko-paško, Sinjsko, Hrvatačko, Mućko-postinjsko, Konjsko, Dicmansko, Imotsko polje, Dugopolje, Rastok i Vrgorsko Jezero. Od planinskih masiva mogu se izdvojiti planinski niz u priobalju (Svilaja, Mosor, Kozjak, Biokovo) te masivi Dinare, Svilaje i Kamešnice u zaobalju.

Glavni i najvažniji hidrografski resurs na području Trogira je Jadransko more koje svojim svojstvima kao što su salinitet, boja, temperatura, prozirnost itd. predstavlja temeljni prirodni resurs za razvoj turizma. Prema fizičko-kemijskim, biološkim i prostornim osobinama mora, morski teritorij Splitsko-dalmatinske županije moguće je razdijeliti na: poluzatvorene zaljeve (Kaštelanski, Trogirski i Marinski), kanale (Splitski, Viški, Hvarski i Brački) te otvorene vode Srednjeg Jadrana. U zaobalju su prisutna ranije spomenuta kraška polja koja su ujedno i slivna područja, a na obali se od površinskih tokova ističu rijeke Cetina, Jadro i Žrnovnica te

² Strategija gospodarskog razvitka Splitsko-dalmatinske županije 2003. – 2015., Split, 2003., <https://www.dalmacija.hr/> (24.08. 2023.)

ponornice Matica u Imotskom i Vrljika u Vrgoračkom polju. Među umjetnim vodama stajaćicama najprije treba izdvojiti Peručko jezero na Cetini – najveću umjetnu akumulaciju u Republici Hrvatskoj. Osim njega, valja još navesti i Zeleno jezero kod Imotskog te akumulacije Đale i Prančeviče na Cetini. Najvažnije prirodne stajaćice su Crveno i Modro jezero kod Imotskog, Prološko blato i Lokvičićeva jezera. Na otocima su podzemne vode neznatne veličine, a površinski tokovi ni ne postoje.³

Pod pejzažem grada Trogira podrazumijeva se njegov cjelokupni izgled. U Trogiru pejzaž čini predivni krajolik, priroda te razni geomorfološki i hidrogeografski oblici među kojima se najviše ističe Jadransko more.

Kako su analizirani prirodni turistički resursi grada Trogira, u idućem podpoglavlju obrađivat će se antropogeni turistički resursi, odnosno svi oni resursi što ih je stvorila ljudska ruka, a koji mogu biti atraktivni za potencijalne turiste. Kao što će biti vidljivo kroz daljnju analizu, upravo je valorizacija antropogenih resursa ono radi čega glavina turista dolazi u grad Trogir i ondje provodi svoje turističke aktivnosti.

3.3.2. Antropogeni turistički resursi grada Trogira

Ono što u grad Trogir, iako atraktivan zbog svojih plaža, zaljeva i manjih mjestašaca, većinu turista privlači jesu njegov kulturno-povijesni značaj i bogata baština. Raznovrsni objekti, građevine i arhitektura (profana i sakralna) predstavljaju osnovu turističke valorizacije i jedan od glavnih razloga pristizanja turista u Grad.

Na samom početku, valja istaknuti najznačajniji spomenik grada Trogira, a to je sam njegov centar koji je 1997. godine dospio na UNESCO-ov popis spomenika svjetske kulturne baštine. Do danas je uspješno očuvana srednjovjekovna struktura starog grada s karakterističnim rasporedom ulica i trgova te raznim svjetovnim i sakralnim objektima. Sačuvana je i većina zidina s gradskim i sjevernim vratima. Također, očuvane su i kule na zidinama među kojima je najpoznatija Tvrđava Kamerlengo iz 14. stoljeća. Slika 1 prikazuje tvrđavu Kamerlengo.

³ Strategija gospodarskog razvitka Splitsko-dalmatinske županije 2003. – 2015., Split, 2003., <https://www.dalmacija.hr/> (24.08. 2023.)

Slika 1. Tvrđava Kamerlengo

Izvor: Povijest.hr, <https://povijest.hr/> (28.08.2023.)

Najvažnije građevine nalaze se na glavnom gradskom trgu Trogira. Prije svega, tu treba spomenuti Katedralu svetog Lovre koja predstavlja simbol grada i njegov najpoznatiji spomenik, a izgrađena je u 13. stoljeću. U predvorju katedrale nalazi se Krstionica od Andrije Alešija Dračanina iz 1467. godine. Zvonik je sagrađen u 14. stoljeću te je među najljepšima u Dalmaciji i na cijeloj obali Mediterana. Slika 2 prikazuje Katedralu svetog Lovre.

Slika 2. Katedrala sv. Lovre

Izvor: NikOO, <https://nikoo.eu/ad/katedrala-sv-lovre-trogir/> (27.08.2024.)

Gradska vijećnica (nekad Knežev dvor) smještena je na istočnoj strani trga, a nedaleko od nje nalazi se crkva svete Marije. U gradskom vijeću grada Trogira zasjeda 15 vijećnika.

Gradska loža (15. st.) ranije je služila kao sudnica te je iz tog razloga krasi razni reljefi, skulpture i natpisi o pravdi. Odmah do nje je crkva sv. Sebastijana izgrađena za spas od kuge te starohrvatska crkva svete Barbare. Slika 3 prikazuje gradsku ložu.

Slika 3. Gradska loža

Izvor: Tourist.hr, <https://tourist.hr/hr/place/city-loggia-trogir> (27.08.2024.)

U Trogiru postoje i brojne palače, od kojih valja istaknuti palaču obitelji Garagnin i Fanfogne u kojoj se danas nalazi glavni gradski muzej. U muzeju se može pronaći i bibliografska zbirka obitelji Garagnin sa sporazumom Pacta Conventa, dokazom o stvaranju Hrvatsko-Ugarskog kraljevstva. Na slici 4 prikazan je Gradski muzej.

Slika 4. Gradski muzej

Izvor: Tourist.hr, <https://tourist.hr/place/city-museum> (27.08.2024.)

Pokraj južnih zidina Trogira nalazi se i Samostan svetog Nikole osnovan u 11. stoljeću. Samostan je poznat po bogatoj zbirci umjetnina, od kojih je najvažniji primjerak Reljef Kairosa, starogrčkog boga. Pronađen je 1928. godine, a slovi za jedan od najljepših primjera grčke umjetnosti na tom području.. Smatra se da potječe iz 4. st. pr. Kr. te da ga je neki putnik donio iz Grčke u Hrvatsku. Slika 5 prikazuje samostan svetog Nikole.

Slika 5. Samostan sv. Nikole

Izvor: Bitno.net, <https://www.bitno.net/> (29.08.2023.)

Osim povijesne baštine, motiv dolaska turista u grad Trogir također su i razne manifestacije i festivali. Neki od primjera manifestacija koje grad Trogir organizira su: Trogirsko kulturno ljeto, Ispratimo ljeto glazbom, Večer poezije i razne izložbe, Bokun Festivala, Kula Kula Festival, Ribarska fešta, Lovačka fešta, Narodna glazba Trogira, Ciklus klasike, Večeri mandoline, Izgubljena generacija, Dječji festival, Moondance Festival te brojni koncerti.

Nakon detaljne obrade prirodnih i antropogenih turističkih resursa grada Trogira, u sljedećem podpoglavlju slijedi analiza smještajnih kapaciteta, glavnog „osigurača“ boravka i prihvata turista u taj grad koji su neophodni za razvoj turizma Grada. U sklopu toga analizirat će se smještajne jedinice, zatim smještajni objekti te na kraju kapaciteti nautičkog turizma kao najznačajnijeg oblika turizma grada Trogira.

3.3.3. Analiza smještajnih kapaciteta grada Trogira

Za grad Trogir karakteristično je to da on nije klasično turističko odmorište u koje turisti pristižu radi mora i sunca, već iz razloga da bi došli u dodir s njegovom bogatom kulturno-povijesnom baštinom. Zato su smještajni kapaciteti Trogira bili ograničeni, a turisti smješteni na širem području. Nakon Drugog svjetskog rata turizam je ponovno oživio, a posebno od sredine 60-ih godina kada dolazi do izgradnje značajnijih smještajnih kapaciteta.

Slika 6. Hotel Medena

Izvor: Booking.com, <https://www.booking.com/> (29.8.2023.)

Ipak, do 90-ih godina dvadesetog stoljeća nije ni bilo ambicije za izgradnjom većih turističkih kapaciteta jer se gospodarski razvoj grada temeljio ponajprije na brodograđevnoj industriji. Hotel Medena jedini je hotel sa značajnijim brojem smještajnih kapaciteta, pri čemu raspolaže sa 630 soba raspoređenih u dvije glavne zgrade, dva paviljona – depandanse i apartmanima. Uz Medenu postoji još desetak manjih hotela s kapacitetom 20-50 kreveta. Znatna broj smještajnih kapaciteta postoji u sklopu privatnog smještaja, odnosno smještaja u domaćinstvima. Postoje i tri auto-kampa od kojih svaki ima po 3000 raspoloživih mjesta. U nastavku će biti analizirane smještajne jedinice, točnije sobe i postelje prema vrsti smještaja u gradu Trogiru u razdoblju 2021.-2023. godine.

3.3.3.1. Analiza smještajnih jedinica grada Trogira u razdoblju 2021.-2023. godine

U svrhu detaljnog pregleda stanja turističkih smještajnih kapaciteta, analiza će započeti s razradom smještajnih jedinica po vrstama, tj. skupinama raspoloživih smještajnih objekata grada Trogira. Kako bi se uočio određeni trend (pozitivni ili negativni), u ovom poglavlju razmatrat će se stanje tijekom posljednjeg trogodišnjeg razdoblja, odnosno period od 2021. do 2023. godine. U nastavku slijedi tablica s prikazom broja soba i postelja u promatranom periodu.

Tablica 1. Broj soba i postelja po vrstama smještajnih objekata u Trogiru (2021.-2023.)

Vrsta objekta	GODINA					
	2021.		2022.		2023.	
	Sobe	Postelje	Sobe	Postelje	Sobe	Postelje
Hoteli i sličan smještaj	294	642	293	648	306	673
Odmarališta i slični objekti za kraći odmor	2.686	8.351	2.865	8.975	2.977	9.472
Kampovi i prostor za kampiranje	45	135	45	135	25	75
Ostali smještaj	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	3.025	9.128	3.203	9.758	3.308	10.220

Izvor: Obrada autora prema podacima Državnog zavoda za statistiku, <https://dzs.gov.hr/> (12.05.2024.)

Iz gornje tablice moguće je iščitati kako je u 2021. godini grad Trogir raspolagao s ukupno 3.025 soba i 9.128 postelja. Pritom je najveći udio soba (88,8%) pripao odmaralištima i sličnim objektima za kraći odmor. Drugi najveći udio soba imali su hoteli i sličan smještaj (9,7%), dok su kampovi i prostor za kampiranje raspolagali s 1,5% od ukupnog broja soba u gradu Trogiru te godine. Od ukupno 9.128 postelja, kampovi su te godine raspolagali s 1,5% postelja, na hotele i sličan smještaj otpadalo je njih 7,03%, dok je najveći udio postelja pripao odmaralištima i sličnim objektima za kraći odmor (91,5%). U 2022. godini, naime, ukupan broj soba povećao se za 5,9%, a postelja za 6,9% u odnosu na prethodnu godinu. Najvećim brojem soba raspolagala su odmarališta i slični objekti za kraći odmor (89,4%), prate i hoteli i sličan smještaj (9,1%), te naposljetku kampovi i prostor za kampiranje (1,4%), pri čemu je sami broj soba u kampovima ostao isti kao i prethodne godine. Što se tiče postelja, najvećim udjelom raspolagala su odmarališta i slični objekti za kraći odmor (92%), hoteli i sličan smještaj udjelom od 6,6%, a kampovima i prostorima za kampiranje pripalo je 1,4% od ukupnog broja postelja u Trogiru 2022. godine. U prošloj, 2023. godini, ukupan broj soba u Trogiru porastao

je za 3,3%, a postelja za 4,7% u odnosu na 2022. godinu. Najvećim udjelom soba raspolagala su odmarališta i slični objekti za kraći odmor (90%), hoteli i sličan smještaj s udjelom od 9,3%, dok su kampovi i prostor za kampiranje raspolagali s udjelom od 0,7% od ukupnog broja soba. Najveći broj postelja, dakako, otpadao je na odmarališta i slične objekte za kraći odmor (92,7%), zatim na hotele i sličan smještaj (6,6%), dok je na kampove otpadalo 0,7% od ukupnog broja postelja u turističkim smještajima u gradu Trogiru 2023. godine.

Iz prethodne analize smještajnih kapaciteta (soba i postelja) u gradu Trogiru od 2021. do 2023. godine, može se zaključiti kako je njihov broj u promatranom periodu kontinuirano rastao, pri čemu su svake godine najvećim brojem soba i postelja raspolagala odmarališta i slični objekti za kraći odmor. Uvjerljivo najmanjim brojem soba i postelja u svim godinama promatranog trogodišnjeg razdoblja raspolagali su kampovi i prostori za kampiranje, koji su u prve dvije godine imali jednak broj soba i postelja, dok se u posljednjoj godini taj broj smanjio gotovo dvostruko. Zaključno, sve vrste smještajnih objekata u Trogiru u svakoj od promatranih godina u prosjeku su raspolagale s tri postelje po sobi, pri čemu su jedino kampovi u svakoj godini raspolagali s točno 3 postelje po sobi.

3.3.3.2. Analiza smještajnih objekata u Trogiru (2021.-2023. godine)

Grad Trogir ima sveukupno 2.131 raspoloživi objekt za smještaj. U nastavku će kroz tablicu biti prikazan trenutni broj smještajnih objekata u Trogiru prema svakoj pojedinoj vrsti objekta.

Tablica 2. Smještajni objekti u Trogiru prema vrsti

Vrsta smještajnog objekta	Broj objekata
Hoteli	14
Nekomercijalni smještaj	516
Objekti u domaćinstvu	1.519
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	5
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste – skupina kampovi)	77
UKUPNO	2.131

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice grada Trogira, <https://www.visittrogir.hr/hr/tourist> (25.07.2024.)

Od ukupno 2.131 objekta za smještaj, najveći udio otpada na objekte u domaćinstvu (71,3%), odnosno privatni smještaj u vlasništvu iznajmljivača, nakon njih najbrojniji su objekti nekomercijalnog smještaja, u koje spadaju kuća i stan za odmor (24,2%), prate ih ostali ugostiteljski objekti za smještaj – skupina „Kampovi“ sa 3,6%, zatim hoteli (0,66%) te na kraju objekti na OPG-u (0,23%). U nastavku slijedi usporedna analiza smještajnih objekata u Trogiru tijekom posljednjeg trogodišnjeg razdoblja (2021.-2023. godine).

Tablica 3. Broj smještajnih objekata u Trogiru prema vrsti (2021.-2023.)

Vrsta objekta	Broj objekata		
	2021.	2022.	2023.
Hoteli	14	14	14
Nekomercijalni smještaj	409	454	506
Objekti na OPG-u (seljačkom domaćinstvu)	3	4	5
Objekti u domaćinstvu	1.234	1.248	1.410
Ostali ugostiteljski objekti za smještaj (Druge vrste – skupina kampovi)	65	69	76
Ukupno	1.725	1.789	2.011

Izvor: Obrada autora prema podacima TZ grada Trogira, <https://www.visittrogir.hr/hr/tourist> (26.07.2024.)

Prema podacima iz gornje tablice, vidljivo je kako je u 2021. godini ukupan broj smještajnih objekata u gradu Trogiru iznosio 1.725. Najveći udio smještajnih objekata otpadao je na objekte u domaćinstvu, koji su činili 71,5% svih smještajnih objekata u Trogiru te godine. Drugi najveći udio zauzimali su objekti nekomercijalnog smještaja (23,7%), dok su ih ostali ugostiteljski objekti za smještaj (druge vrste – skupina kampovi) pratili s udjelom od 3,8%. Najmanji udio otpadao je na hotele (0,8%) i objekte na OPG-u (seljačkom domaćinstvu) – 0,2%.

U idućoj, 2022. godini, ukupan broj smještajnih objekata u Trogiru povećao se za 3,7% u odnosu na 2021. godinu, točnije na 1.789 objekata. To povećanje uzrokovano je porastom broja objekata u nekomercijalnom smještaju (za 11,0%), zatim objekata u domaćinstvu (za 1,1%), objekata iz skupine „Kampovi“ (za 6,2%) te izgradnjom jednog novog objekta na OPG-u.

Pritom je broj hotela ostao isti kao i prethodne godine. Najveći udio u ukupnom broju smještajnih objekata pripao je objektima u domaćinstvu (69,8%) i objektima nekomercijalnog smještaja (25,4%), potom objektima iz skupine „Kampovi“ (3,9%), a najmanji udio hotelima (0,8%) i objektima na OPG-u (0,2%).

U 2023. godini Trogir je raspolagao s ukupno 2.011 smještajnih objekata, što je povećanje od 12,4% u odnosu na 2022. godinu i 16,5% u odnosu na 2021. godinu. Do povećanja ukupnog broja objekata u odnosu na 2022. godinu doveo je porast broja objekata u nekomercijalnom smještaju (za 11,5%), zatim objekata u domaćinstvu (za 12,98%), objekata iz skupine „Kampovi“ (za 10,1%) te na kraju objekata u seljačkom domaćinstvu, gdje je izgrađen još jedan dodatni objekt. Kao i prethodne godine, broj hotela ostao je nepromijenjen. U ovoj godini, kao i u prethodnima, najveći broj objekata je u sklopu domaćinstva (70,1%), zatim slijede objekti nekomercijalnog smještaja (25,2%), objekti iz skupine „Kampovi“ (3,8%), hoteli s udjelom od 0,7% te objekti na OPG-u s udjelom od 0,2%.

Analizom smještajnih objekata u gradu Trogiru tijekom posljednjeg trogodišnjeg razdoblja, dolazimo do zaključka kako je njihov broj u tom razdoblju kontinuirano rastao, iako ne za značajan postotak. U svakoj od promatranih godina najveći udio objekata otpadao je na objekte u domaćinstvu (privatni smještaj), zatim na nekomercijalni smještaj, objekte iz skupine „Kampovi“ i hotele, dok je najmanji udio otpadao na objekte na OPG-u, odnosno seljačkom domaćinstvu. Pritom je jedino broj hotela kroz cjelokupno razdoblje ostao nepromijenjen, dok je sav ostali smještaj iz godine u godinu imao određeno povećanje broja pripadajućih objekata.

3.3.3.3. Analiza kapaciteta nautičkog turizma grada Trogira

Nautički turizam jedan je od specifičnih oblika turizma koji je iznimno važan za hrvatsko gospodarstvo zbog prihoda akumuliranih od tog oblika turističke rekreacije. To je poseban oblik turizma u kojem dominiraju plovidba i boravak turista u vlastitom ili tuđem plovilu te različite nautičke aktivnosti u turističke svrhe i radi razonode.⁴ Nautički turizam jedan je od najvažnijih oblika turizma u gradu Trogiru. Grad ima dugu tradiciju nautičkog turizma koji čini čak trećinu prihoda Turističke zajednice Grada Trogira. U nautici je zaposleno gotovo 700 ljudi, što je od iznimnog značaja za gradić od 13.000 stanovnika. Valja naglasiti da je Trogir

⁴ Bartoluci, M., Škorić, S.: **Menadžment sportskog i nautičkog turizma**, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2009., str. 170 (03.09.2024.)

na svečanosti povodom Dana hrvatskog turizma, održanoj u listopadu 2022. godine u Šibeniku u organizaciji Ministarstva turizma i Hrvatske turističke zajednice, proglašen najboljom destinacijom nautičkog turizma, što je za Trogir prva nagrada u toj kategoriji. Iz toga se vrlo jasno vidi značaj nautičkog turizma u Trogiru kako za sam grad, tako i za područje cijele Hrvatske. U nastavku slijedi tablični prikaz kapaciteta glavnih luka nautičkog turizma u gradu Trogiru koje će biti ukratko opisane, navodeći djelatnosti koje se obavljaju u svakoj od njih.

Tablica 4. Broj vezova po lukama nautičkog turizma

Nautička luka	Broj vezova		UKUPNO VEZOVA
	Vezovi na moru	Vezovi na kopnu	
Marina ACI Trogir	174	35	209
Marina Trogir SCT	232	114	346
Marina Baotić	280	200	500

Izvor: Službene stranice marina (04.09.2024.)

Iz prikazane tablice vidljivo je da najveći broj vezova ima Marina Baotić (ukupno 500), od čega se 280 vezova nalazi na moru, a 200 na kopnu. Marina Trogir SCT ima ukupno 346 vezova, tj. 232 morska i 114 suhih vezova. Najmanji broj vezova ima ACI Marina Trogir, i to 174 veza moru, a samo 35 na kopnu.

Marina ACI Trogir smještena je na otoku Čiovu nasuprot grada Trogira, odnosno stare gradske jezgre i rive. Otvorena je cijele godine te je iz nje vidljiva privlačna trogirski riva i zvonik katedrale sv. Lovre, na čijem se ulazu nalazi poznati portal majstora Radovana. ACI Trogir ima mogućnost smještaja brodova tijekom cijele godine te održavanja i popravaka istih. Također, marina posjeduje i vlastitu flotu jedrilica duljine 7-15 metara koje se iznajmljuju tijekom cijele godine. Neki od sadržaja koje ova marina nudi su: recepcija s mjenjačnicom i bankomat, caffe-bar, restoran, charter agencije, škola jedrenja i ronjenja, parkiralište za osobna vozila, prodavaonice prehrambenih proizvoda i nautičke opreme te ostali sadržaji.

Zahvaljujući svom položaju u Srednjoj Dalmaciji, Marina Trogir SCT lako je dostupna za posjetitelje koji dolaze zrakoplovom, brodom ili vlastitim automobilom. Dio je grupe Marina 21, moderne mreže marina u Istri i Dalmaciji koja nudi vrhunske sadržaje i usluge za jedrilice i jahte. Spada u marinu prve kategorije s vezovima na moru i kopnu te s mogućnošću pružanja usluga održavanja i servisiranja jahti bilo koje veličine. Cilj joj je da se pozicionira kao regionalna marina najviše kategorije u ponudi vrhunske usluge održavanja svih tipova plovila.

Marina Baotić pripada u jedne od najmodernijih marina na Jadranu. Nalazi se na idiličnoj lokaciji, u središnjem dijelu hrvatske obale, točnije u naselju Seget Donji kod Trogira. Osim toga, lokacija marine vrlo je povoljna jer se ista nalazi u neposrednoj blizini Zračne luke Split. Razlog zašto se marina smatra jednom od najmodernijih u Hrvatskoj jest činjenica da su u njoj primijenjeni najviši tehnički i ekološki standardi. Marina Baotić u vlasništvu je hrvatsko-njemačke tvrtke koja za jednu od glavnih aktivnosti ima jedrenje te se već dugi niz godina bavi prodajom jahta i brodova.

Na samom kraju, valja još i spomenuti da u Trogiru, s obzirom na uspon avanturističkog turizma, pored klasičnih oblika iznajmljivanja sportskih plovila, padobrana, ribolova kočama i jednodnevnih krstarenja, postoji i ronilačka škola poznata diljem Europe.

4. ANALIZA STANJA TURIZMA U GRADU TROGIRU (2021.-2023. godine)

4.1. Analiza turističkog prometa grada Trogira

Grad Trogir prilično je atraktivna destinacija, što je vidljivo iz brojnih turističkih posjeta svake godine. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku uočljivo je kako broj turista nakon raste iz godine u godinu te u nastavku slijedi tablica s podacima o turističkom prometu u gradu Trogiru u razdoblju od 2021. do 2023. godine.

Tablica 5. Dolasci i noćenja turista u gradu Trogiru (2021. – 2023. godine)

GODINA	DOLASCI			NOĆENJA		
	Domaći	Strani	UKUPNO	Domaći	Strani	UKUPNO
2021.	8.525	81.176	89.701	33.214	404.726	437.940
2022.	8.647	118.522	127.169	29.998	532.696	562.694
2023.	8.987	136.577	145.564	29.210	563.785	592.995

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS-a, <https://dzs.gov.hr> (06.05.2024.)

Prema podacima iz tablice, 2021. godine broj dolazaka turista u Trogir iznosio je ukupno 89.701 dolazaka, od čega je 9,5% dolazaka ostvareno od strane domaćih, a 90,5% od stranih turista. Što se tiče noćenja te godine, ostvareno je ukupno 437.940 noćenja, od kojih je 7,6% otpadalo na domaće, a 92,4% na strane goste.

U idućoj, 2022. godini dolazi do osjetnog povećanja broja dolazaka i noćenja turista u odnosu na prethodnu godinu, pri čemu se broj dolazaka povećao za 41,8%, a noćenja za 28,5%.

Pritom je ostvareno ukupno 127.169 dolazaka turista, od čega 6,8% domaćih, a 93,2% stranih turista. Od 562.694 noćenja te godine, najveći udio ostvarili su, dakako, strani turisti s 94,7%, a ostatak (5,3%), ostvarili su domaći turisti.

U 2023. godini zabilježen je porast u dolascima i noćenjima turista u odnosu na obje prethodne godine. Tako je ove godine u Trogir došlo čak 62,3% više turista nego 2021. godine, koji su ostvarili 35,4% više noćenja nego te godine. U usporedbi s prethodnom, 2022. godinom, ostvareno je 14,5% više dolazaka te 5,4% više noćenja nego iste godine. Broj dolazaka u 2023. godini iznosio je ukupno 145.564 dolazaka, od čega su 6,2% ostvarili domaći, a 93,8% strani turisti. Pritom je zabilježeno ukupno 592.995 noćenja, točnije 4,9% noćenja domaćih te 95,1% stranih turista.

Analizom statističkih podataka o turističkom prometu ostvarenom u periodu od 2021. do 2023. godine utvrđeno je kontinuirano povećanje turističkog prometa. To povećanje moglo bi se okarakterizirati kao rezultat postepenog oporavka od posljedica koje je korona razdoblje ostavilo na turizam i turistička kretanja. Daleko najveći udio dolazaka i noćenja u svakoj od promatranih godina imali su strani turisti, što nije neobično uzme li se u obzir da je Trogir primorska destinacija te da iste uglavnom imaju znatno veći udio posjetitelja iz stranih zemalja. Kako bi prethodno spomenuta činjenica bila potkrijepljena i zornije prikazana statističkim podacima, u podpoglavlju koje slijedi bit će analiziran turistički promet s obzirom na strane zemlje koje su dolazile i noćile u Trogiru u periodu 2021.-2023. godine.

4.2. Analiza emitivnih turističkih tržišta grada Trogira

Kao što je već rečeno u prethodnom poglavlju, strani turisti u promatranom su periodu imali znatno veći udio u broju dolazaka i noćenja nego domaći, što je i razumljivo jer su u Trogiru odsjeli turisti iz raznih emitivnih zemalja toga grada. Sljedeća tablica prikazuje turistički promet (dolaske i noćenja) po spomenutim zemljama koje su u periodu 2021.-2023. godine boravile u Trogiru.

Tablica 6. Dolasci i noćenja turista iz emitivnih zemalja (2021.-2023. godine)

	2021.	2022.	2023.	2021.	2022.	2023.
ZEMLJA	BROJ DOLAZAKA			BROJ NOĆENJA		
Austrija	3.206	4.014	3.952	13.608	16.355	16.146
Češka	3.942	4.337	4.051	25.398	28.530	26.935
Francuska	6.408	10.539	12.607	15.795	25.837	31.377
Italija	1.671	3.357	3.933	4.981	10.479	11.132
Mađarska	5.370	6.608	8.054	30.261	36.494	42.587
Nizozemska	3.132	3.969	4.104	12.053	16.402	16.484
Njemačka	13.145	16.820	17.111	79.376	91.672	90.608
Poljska	15.605	17.315	17.674	106.927	111.676	109.176
Slovačka	2.446	3.022	3.313	17.090	21.139	21.942
Slovenija	2.852	3.172	3.303	17.934	19.948	19.562
Ujedinjeno Kraljevstvo	3.029	8.843	9.686	10.582	34.537	36.679
Ostale zemlje	20.370	36.526	48.789	70.721	119.627	141.157
UKUPNO	81.176	118.522	136.577	404.726	532.696	563.785

Izvor: Obrada autora prema podacima DZS-a, <https://dzs.gov.hr> (09.05.2024.)

Prema podacima iz gore prikazane tablice, u 2021. godini u grad Trogir došlo je ukupno 81.176 stranih turista. Od toga su najveći broj dolazaka ostvarile Poljska s udjelom od 19,2% i Njemačka s udjelom od 16,2%. Uz njih, mogu se još izdvojiti Francuska i Mađarska s udjelima od 7,9% i 6,6%. Ostale europske zemlje navedene u tablici zajedno su ostvarile udio od 24,98%, a na zemlje koje nisu pojedinačno navedene u tablici (kategorija „ostale zemlje“) otpada 25,09% ukupnog broja dolazaka stranih turista. Od ukupno 404.726 noćenja stranih turista u Trogiru, najveći udio ostvarile su također Njemačka i Poljska s 19,6% i 26,4%. Valja još navesti i Češku s udjelom od 6,3% te Mađarsku s udjelom od 7,5%. Ostale europske zemlje

navedene u tablici zajedno su ostvarile udio od 22,7%. Ostale zemlje koje nisu pojedinačno navedene u tablici bilježe udio od 17,5% u ukupnom broju noćenja stranih turista 2021. godine.

U 2022. godini Trogir bilježi ukupno 118.522 dolaska i 532.696 noćenja stranih turista. Pritom je ostvareno čak 46% više dolazaka i 31,6% više noćenja stranih turista nego 2021. godine. Najveći broj stranih gostiju stigao je iz Poljske (14,6%), Njemačke (14,2%) i Francuske (8,9%), a uz njih, valja još izdvojiti i Mađarsku (5,6%) te Ujedinjeno Kraljevstvo (7,5%). Druge europske zemlje navedene u tablici zajedno su ostvarile udio od 18,5%, dok je ostalim zemljama pripao udio od 30,8% u ukupnom broju dolazaka stranih turista u Trogir te godine. Od spomenutih 532.696 noćenja, najveći udio ostvarile su Poljska (21%) i Njemačka (17,2%). Osim njih, značajnije udjele u noćenjima stranih turista uzele su redom Mađarska (6,9%), zatim Ujedinjeno Kraljevstvo (6,5%), Češka (5,4%) te Francuska sa svojih 4,9%. Turisti iz ostalih europskih zemalja ostvarili su ukupno 15,8%, a ostale zemlje 22,5% od ukupnog broja noćenja stranih turista u Trogiru te godine.

U idućoj, 2023. godini ostvareno je ukupno 136.577 dolazaka i 563.785 noćenja stranih turista u gradu Trogiru. Pritom je zamjetan porast broja dolazaka i noćenja stranih turista u odnosu na obje prethodne godine. Tako je u 2023. godini u Trogir došlo čak 68,2% više stranih turista nego 2021. godine i ostvareno 39,3% više noćenja, dok je u usporedbi s godinom prije ostvareno 15,2% više dolazaka i 5,8% više noćenja stranih turista. Najveći broj stranih turista doputovao je ponovno iz Poljske (12,9%) i Njemačke (12,5%), a prate ih turisti iz Francuske (9,2%), Ujedinjenog Kraljevstva (7,1%) te Mađarske (5,9%). Druge europske zemlje zajedno su ostvarile 16,6% od ukupnog broja dolazaka, dok je turistima iz ostalih zemalja pripao udio od 35,7% u ukupnom broju dolazaka stranih turista 2023. godine. Najveći broj noćenja bilježe, dakako, turisti iz Poljske (19,4%) i Njemačke (16,1%), a tu su još i Mađarska (7,6%), Ujedinjeno Kraljevstvo (6,5%), Francuska (5,6%) te Češka (4,8%). Drugim europskim zemljama pripao je postotak od 15,1%, a ostale zemlje ostvarile su 25% od ukupnog broja noćenja stranih turista u Trogiru prošle godine.

Iz prethodne analize prometa stranih turista u Trogiru 2021.-2023. godine, može se zaključiti kako promatrani period bilježi kontinuirani porast broja dolazaka i noćenja stranih turista u tom gradu. Najveći broj dolazaka u svakoj godini unutar promatranog perioda ostvarili su turisti iz Poljske i Njemačke, a isto tako i najveći broj noćenja. Pritom je Poljska u svim referentnim godinama bila vodeća i po broju dolazaka i po broju noćenja. Valja istaknuti i kako se kroz ovaj trogodišnji period povećavao udio turista iz neeuropskih zemalja (kategorija „ostale zemlje“ u tablici 5). Za kraj, treba reći kako je za porast broja dolazaka i noćenja turista

iz izvaneuropskih zemalja, ali i stranih turista općenito, zaslužan polagani oporavak od razdoblja koronavirusa i njegovih štetnih učinaka na svjetski i nacionalni turizam.

5. ANALIZA DIONIKA

Dionici su pojedinci, skupine, organizacije ili poduzeća koja imaju značajan utjecaj na krajnji rezultat projekta. Analizu dionika potrebno je vršiti jer različite skupine imaju različite interese i ciljeve koje je potrebno proučiti i analizirati kako bi se projekt usmjerio pravilnoj identifikaciji problema i ciljeva. Dionike je moguće podijeliti na gospodarski, civilni te javni sektor. Svaki od njih ima svoje specifičnosti te kad je riječ o turizmu, moraju se uzeti u obzir želje i interesi svih dionika kako ne bi došlo do nesuglasica i kako bi na koncu svaka od strana bila zadovoljna. U daljnjem tekstu ove glave vršit će se analiza dionika, i to redom prema gospodarskom, civilnom i javnom sektoru.

5.1. Gospodarski sektor

Gospodarski sektor predstavlja svaki od dijelova koji proizlazi iz podjele ekonomske aktivnosti zemlje, općenito uzimajući u obzir različite čimbenike kao što je dodana vrijednost proizvedene robe ili usluga.⁵ Zapravo, on se odnosi na skup proizvodnih ili komercijalnih aktivnosti koje posjeduju veći broj sličnih karakteristika. U gospodarskoj strukturi Grada Trogira aktivno je ukupno 4.150 stanovnika. Primarni sektor čini 3,6%, sekundarne djelatnosti 29,8%, dok na tercijarne djelatnosti otpada 66,6% ukupne gospodarske djelatnosti. U primarnom sektoru vjerojatno najvažnija djelatnost je ribarstvo, koje je moguće zbog raznolikosti ribljih vrsta koje su na tom području pronašle stanište. Među sekundarnim djelatnostima valja istaknuti brodogradnju i brodoremont, ujedno jedne od najstarijih i najrazvijenijih industrijskih grana u Gradu Trogiru koje svoje postojanje duguju dva tisućljeća staroj tradiciji. U sklopu tercijarnog sektora od iznimnog, ako ne i najvećeg značaja je turizam, čiji se začeci naziru tridesetih godina 20.st. kao posljedica dolaska turista iz Čehoslovačke i ostalih europskih zemalja. Zapravo, turizam je na neki način u međuovisnosti s prethodno navedenim djelatnostima te kao što on utječe na njih, tako i one utječu na njega, pri čemu one imaju određene interese i koristi od njegovog razvoja i aktivnosti koje se provode u sklopu turističke djelatnosti.

⁵Definicija gospodarskog sektora preuzeta s web-stranice [Economy-pedia.com](https://hr.economy-pedia.com/11035424-economic-sector), <https://hr.economy-pedia.com/11035424-economic-sector> (01.09.2023.)

5.1.1. Obrti

Obrtnici su fizičke osobe koje samostalno i trajno obavljaju najmanje jednu gospodarsku djelatnost s ciljem postizanja dobiti kroz proizvodnju, promet ili pružanje usluga na tržištu. Prema obliku, obrti mogu biti slobodni, vezani i povlašteni. Na području Grada Trogira registrirano je ukupno 1.341 obrta koji su raspoređeni idućom tablicom prema vrsti djelatnosti koje obavljaju:

Tablica 7. Broj obrta u Trogiru prema pojedinim djelatnostima

DJELATNOST	BROJ OBRTA
Trgovina	171
Turizam i ugostiteljstvo	273
Proizvodni obrt	76
Uslužni obrt	581
Ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo	40
Frizeri, kozmetičari, njega tijela i fitness	61
Prijevoz osoba i stvari	139
Ukupno	1.341

Izvor: Obrada autora prema podacima Hrvatske obrtničke komore, <https://www.hok.hr/> (11.08.2024.)

Iz gornje tablice vidljivo je kako u strukturi obrta u Trogiru dominiraju:

1. Uslužni obrti (43,3% ukupnih obrta)
2. Turistički i ugostiteljski obrti (20,4% ukupnih obrta)
3. Trgovina (12,8% uk. obrta)

4. Prijevoz (10,4% uk. obrta)

Od ostalih obrta u Gradu, najveći udio otpada na proizvodne obrte (5,7%), prate ih frizeri, kozmetičari, njega tijela i fitness (4,5%), a najmanje je obrta koji se bave ribarstvom, marikulturom i poljodjelstvom (3,0%). Posljednji od navedenih statističkih podataka sasvim je logičan i razumljiv kad se uzme u obzir činjenica da je u gradu Trogiru iznimno mali udio zaposlenih osoba u primarnom sektoru.

5.1.2. Trgovačka društva

Trgovačko društvo je pravna osoba, odnosno privatnopravna zajednica osoba nastala pravnim poslom radi postizanja zajedničkoga cilja. Trgovačkim društvima u užem smislu smatraju se društva čiji je cilj vođenje poduzeća radi ostvarenja dobiti, pa se u njih ubrajaju javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo (d. d.), društvo s ograničenom odgovornošću (d. o. o.) i gospodarsko interesno udruženje.⁶ Osnivanje i ustroj trgovačkih društava uređeni su Zakonom o trgovačkim društvima.

Na području Grada Trogira registrirano je 512 trgovačkih društava koja zapošljavaju 2.331 radnika (podaci Hrvatske gospodarske komore). Sljedeća tablica prikazuje broj trgovačkih društava prema veličini poduzeća.

Tablica 8. Broj trogirskih trgovačkih društava prema veličini poduzeća

Veličina poduzeća	Veliko	Srednje	Malo	Mikro	Ukupno
Broj poduzeća	0	4	50	458	512

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK-a, <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-split> (12.07.2024.)

⁶ Definicija trgovačkog društva preuzeta sa stranice **Hrvatska enciklopedija**, <https://www.enciklopedija.hr/clanak/trgovacko-drustvo> (01.09.2023.)

Prema tablici, najveći broj trgovačkih društava u Trogiru su mikro poduzeća (njih 89,5%), udio malih poduzeća iznosi 9,8%, srednjih 0,8%, te ne postoji nijedno veliko poduzeće. U tablici 8 koja slijedi prikazan je broj trgovačkih društava u Trogiru po pojedinim djelatnostima koje obavljaju.

Tablica 9. Broj trgovačkih društava u Trogiru prema djelatnostima

Djelatnosti	Broj poslovnih subjekata	% (od ukupnog broja trg. društava)
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4	0,8
Rudarstvo i vađenje	2	0,4
Prerađivačka industrija	45	8,8
Opskrba el. energijom, plinom, parom i klimatizacija	1	0,2
Opskrba vodom	1	0,2
Građevinarstvo	68	13,3
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	78	15,2
Prijevoz i skladištenje	25	4,9
Pružanje smještaja, priprema i usluživanje hrane	66	12,9
Informacije i komunikacije	13	2,5
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1	0,2
Poslovanje nekretninama	56	10,9
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	54	10,5
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	70	13,7
Obrazovanje	6	1,2
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	6	1,2
Umjetnost, zabava i rekreacija	5	0,98
Ostale uslužne djelatnosti	11	2,1
UKUPNO	512	100

Izvor: Obrada autora prema podacima HGK-a, <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-split> (12.07.2024.)

Iz tablice je vidljivo da na području Grada Trogira najveći broj trgovačkih društava obavlja djelatnosti vezane uz trgovinu i popravak motornih vozila (15,2%), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (13,7%), građevinarstvo (13,3%), ugostiteljske djelatnosti (12,9%), poslovanje nekretninama (10,9%) te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (10,5%). Od ostalih djelatnosti u sklopu trgovačkih društava u Trogiru valja izdvojiti prerađivačku industriju (8,8%), prijevoz i skladištenje (4,9%), informacije i komunikacije (2,5%) te ostale uslužne djelatnosti (2,1%). Sve ostale djelatnosti pojedinačno se obavljaju u manje od deset poslovnih subjekata, pri čemu postoji jedno poduzeće koje se bavi opskrbom el. energijom, plinom, parom i klimatizacijom, jedno koje se bavi vodoopskrbom te jedno koje obavlja financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja.

Uloga Brodotrogira d.d. u razvoju grada Trogira i regije

Tvrtka Brodotrogir godinama je bila glavni nositelj razvitka lokalne zajednice. Značajan je akter na svjetskom i domaćem brodograđevnom tržištu zbog kombiniranja brodograđevne tradicije i novih tehnologija. Pripada tvrtkama s jakim pozitivnim učinkom na hrvatsko gospodarstvo, a razlog tome je spoj iskustva, tradicije, kvalitete i vidljivih rezultata na svjetskom tržištu. Brodotrogir u svojim proizvodima uključuje visokokvalitetne komponente, što ga čini respektabilnim partnerom koji kroz svoje aktivnosti doprinosi održivom razvoju na mikrolokaciji i u regiji.

5.2. Civilni sektor

U gradu Trogiru aktivno djeluje između 70 i 80 udruga. Udruge najčešće uključuju stanovništvo užeg i šireg područja grada te doprinose i potpomažu razvoju grada. O djelatnosti udruga ovisi socijalni kapital grada Trogira te je zbog toga vrlo važno da grad izgradi što kvalitetnije programe za rad s njima.

Udruge grada Trogira djeluju ponajviše u idućim kategorijama:

1. Kultura (npr. Festivalska udruga tenora, Narodna glazba, Amatersko "Kazalište Trogir“)

2. Sport (malonogometni klubovi, sportsko-ribolovna društva)

3. Zdravstvo i socijalna skrb (Naše zdravlje, Udruga tjelesnih invalida, Medicus)

4. Vatrogasna zaštita (DVD Trogir)

Jedan od specifičnih problema koji se može uočiti je manjak edukacije po pitanju partnerstva, što dolazi do izražaja upravo kod udruga. Pokretanje te edukacije moguće je jedino ako se iznesu kvalitetni argumenti za nužnost izrade partnerskog programa. Time će se kroz razvoj zajedničkih aktivnosti i suradnju raznih organizacija osigurati rast "socijalnog kapitala" i kvalitetnije omogućiti dugoročnost djelovanja šireg kruga ljudi.

5.3. Javni sektor

Javni sektor je, najjednostavnije rečeno, skup organizacija i institucija kojima izravno ili neizravno upravlja država.⁷ Sastavljen je od tri tijela: opće države, nefinancijskih javnih poduzeća i javnih financijskih institucija.⁸ U daljnjem tekstu podpoglavlja bit će riječi o odgojno-obrazovnim i kulturnim ustanovama u Trogiru, pri čemu valja imati na umu da je kultura usko povezana s turizmom te uvelike utječe na turističku valorizaciju grada Trogira.

Odgoj i obrazovanje

Dječji vrtići

Od dječjih vrtića u gradu Trogiru može se istaknuti Dječji vrtić „Trogir“ koji raspolaže s 20 odgojnih skupina podijeljenih u 7 objekata, od čega su 3 skupine jasličke odgojne skupine za djecu 1-3 godine života, a ostalih 17 odnosi se na dobno mješovite vrtićke odgojne skupine. Valja spomenuti i projekt produženog boravka “Dječji vrtić Trogir – partner obitelji” kroz koji se roditeljima omogućilo fleksibilno radno vrijeme vrtića usklađeno s njihovim radnim

⁷ Definicija javnog sektora preuzeta s web-stranice Economy-pedia.com, <https://hr.economy-pedia.com/11040360-public-sector> (29.08.2024.)

⁸ Eurokonzalting.com, <https://eurokonzalting.com/index.php/component/spsimpleportfolio/item/11-aenean-ipsum-facilis#:~:text=Javni%20sektor%20sastoji%20se%20od,financiranje%20putem%20Fondova%20Europske%20unije.> (29.08.2024.)

vremenom i obiteljskim obvezama. Također, omogućeni su i besplatni sportski programi za svu djecu, polaznike Dječjeg vrtića „Trogir“, zaposlenike se educiralo s ciljem kvalitetne primjene institucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja te se pozvalo stručne suradnike, edukacijskog rehabilitatora i logopeda kako bi se prepoznale specifične dječje potrebe, stvorili uvjeti za uključivanje djece s poteškoćama u redovne programe i proveli individualni terapijski tretmani s tom djecom te time osigurali uvjeti za inkluzivni odgoj djece s teškoćama u razvoju.

Također, u 2022. godini proveden je projekt *Dječji vrtić Trogir – partner obitelji 2*, kojim su dodatno razvijena četiri specijalna programa – sportski, ekološki, engleski i program predškolskog obrazovanja za darovitu djecu. Na projekt je sveukupno potrošeno cca 2,5 milijuna kuna, tj. oko 332 tisuće eura (izraženo u sadašnjoj valuti).

Na području Grada Trogira djeluju dvije **osnovne škole**.

Grad Trogir već treću godinu u nizu financira sve radne materijale kojima se koriste učenici trogirskih osnovnih škola. To uključuje zbirke i radne bilježnice iz svih obveznih i izbornih predmeta (vjeronauk, informatika i strani jezik) te kutiju za tehnički i likovne mape. Učenici će svoje udžbenike i sve radne materijale ugledati na klupama na prvi dan škole.

Na području Grada Trogira postoje dvije **srednje škole**.

Kulturne ustanove na području grada Trogira

Muzej grada Trogira nalazi se praktički na samom ulazu u povijesnu trogirsku jezgru, u već spomenutoj palači Garagnin – Fanfogna. Nasuprot sjevernim gradskim vratima nalazi se ulaz u dvorište Muzeja iz kojega se ulazi u zgradu.

Gradska knjižnica Trogir

Gradska knjižnica Trogir osnovana je s ciljem podizanja razine opće naobrazbe, obaviještenosti i kulture, poticanja stručnoga i znanstvenoga rada te osobne kreativnosti, osobito kod djece. Knjižnica je ujedno informacijsko, kulturno, obrazovno, socijalno i komunikacijsko središte.

Pučko otvoreno učilište Trogir

Narodno sveučilište "Dragi Sasso" osnovano je u prosincu 1961. godine kako bi se stanovništvu šireg trogirskog područja pružilo obrazovanje u gotovo svim segmentima, a pritom je zadržalo i kulturnu djelatnost kao važan faktor u razvoju Trogira toga doba. Sedamdesetih godina, uz postojeću knjižnicu, centar za obrazovanje i novoosnovano kino u njegovu vlasništvu, Narodno sveučilište proširuje svoje djelatnosti na tiskaru i autoškolu. Te djelatnosti održale su se sve do 90-ih godina, kada je ustanova preimenovana u Pučko otvoreno učilište, a knjižnica se odvaja i počinje funkcionirati zasebno kao Gradska knjižnica Trogir. POU Trogir danas djeluje kao javna ustanova za obrazovanje odraslih, čiji je osnivač Grad Trogir. Učilištem upravljaju Upravno vijeće i ravnatelj, a trenutno ima 7 djelatnika.

Pošto je učinjena detaljna analiza resursne osnove za razvoj turizma, stanja turizma u gradu Trogiru te svih dionika koji svojim željama i interesima utječu na tamošnji turizam i oblikuju njegov razvoj, u idućoj glavi bit će obrađene i razjašnjene slabosti, snage, prilike i prijetnje turizmu grada Trogira kroz SWOT analizu radi stjecanja jasnijeg uvida u potencijale budućeg razvoja turizma, ali i prepoznavanja mogućih nepogodnosti i „kočnica“ za daljnji napredak istoga.

6. SWOT ANALIZA TURIZMA GRADA TROGIRA

SWOT analiza neizostavna je metoda pri planiranju daljnih koraka koji se poduzimaju kako bi neka tvrtka ili organizacija bila uspješna u provođenju svojih ciljeva. Uz pomoć SWOT analize turizma sagledat će se snage i slabosti te prilike i prijetnje koje Grad Trogir mora uzeti u obzir želi li osigurati optimalan razvoj grada kvalitetnim planiranjem budućih aktivnosti u toj gospodarskoj grani. U sljedećoj tablici prikazana je SWOT analiza turizma grada Trogira.

Tablica 10. SWOT analiza turizma grada Trogira

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> ✚ bogata kulturna baština ✚ kulturno dobro na UNESCO-ovom popisu ✚ u neposrednoj blizini drugog najvećeg grada u Hrvatskoj (Split) ✚ blizina zračne luke kao važan receptivni faktor ✚ dobra prometna povezanost ✚ povoljna mediteranska klima ✚ izvrsna kakvoća mora ✚ unaprjeđenje prometne infrastrukture (Čiovski most, Luka Trogir Soline) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ neadekvatna zaštita kulturne baštine ✚ nedostatak dežurne ljekarne ✚ ovisnost o turizmu ✚ slabija smještajna ponuda ✚ prometne gužve u ljetnim mjesecima ✚ nedovoljan broj parkirnih mjesta u sezoni ✚ nedostatak adekvatne pješačke i biciklističke infrastrukture ✚ izražena sezonalnost turizma ✚ ispuštanje komunalnih otpadnih voda u more

<ul style="list-style-type: none"> ✚ porast broja zaposlenih ✚ porast životnog standarda ✚ razvoj očuvanja okoliša (novo reciklažno dvorište, zbrinjavanje javnih površina...) 	
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> ✚ potencijal kulturnog turizma kao cjelogodišnjeg oblika turizma ✚ razvoj aktivnog turizma i turizma temeljenog na prirodi ✚ ulaganje u rekonstrukcije cesta ✚ unaprjeđenje lučke i pomorske infrastrukture ✚ uvođenje kvalitetnih rješenja u prometu ✚ korištenje sredstava iz nacionalnih i europskih fondova za provođenje različitih aktivnosti i projekata 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ oštećenje kulturne baštine ✚ visoki troškovi prilikom obnove kulturne baštine ✚ prevelika ovisnost o sektoru turizma kao gospodarskoj grani ✚ velik pritisak turizma na prostor i na povijesnu jezgru

Izvor: Obrada autora prema Grad Trogir, PLAN UKUPNOG RAZVOJA, Analiza situacije, 2020., https://trogir.hr/wp-content/uploads/2020/06/Analiza_situacije_Trogir.pdf (12.08.2024.)

Promatrajući gornju tablicu sa provedenom SWOT analizom, može se doći do zaključka kako, osim vidljivih snaga i dobrih prilika za turizam grada Trogira, svakako postoje i određene slabosti i prijetnje njegovom budućem razvitku i napretku. Iščitavanjem i uspoređivanjem pojedinih stavki u tablici, može se tvrditi kako snage turizma u gradu Trogiru nadilaze njegove

slabosti, a usporedbom prilika i prijetnji moglo bi se reći da i prilike i prijetnje turizmu Grada imaju otprilike jednaku „težinu“, odnosno ostvarenje navedenih prilika u podjednakoj bi mjeri (na pozitivan način) utjecalo na turizam kao i realizacija navedenih prijetnji (u negativnom smislu).

Kao najveće snage turizma ovoga grada mogli bi se izdvojiti njegov status kulturnog dobra na UNESCO-ovom popisu, bogata kulturna baština, dobra prometna povezanost te povoljna mediteranska klima, dok bi najveće slabosti bile sama ovisnost o turizmu i ispuštanje komunalnih otpadnih voda u more.

Što se eksternih (vanjskih) faktora tiče, kao najveće prilike za razvoj turizma moguće je izdvojiti korištenje sredstava iz nacionalnih i europskih fondova za provođenje raznih projekata te potencijal kulturnog turizma kao cjelogodišnjeg oblika turizma, a od potencijalnih prijetnji valja istaknuti velik pritisak turizma na prostor i povijesnu jezgru te preveliku ovisnost o sektoru turizma kao gospodarskoj grani.

7. ANALIZA OKRUŽENJA GRADA TROGIRA

Kao što se daje i zaključiti iz prethodnih dijelova rada, Trogir je otok s najvećom povijesnom baštinom na svijetu i grad pod UNESCO-ovom zaštitom koji odlikuje ljepota prošlosti i prirode. Smješten je u središtu Dalmacije, na sjeverozapadnom dijelu Kaštelanskog zaljeva, između Splita i Šibenika. Blizina zračne luke Split, izlaza na autocestu A1, trajektne luke Split i izvrsna autobusna povezanost grada s okolicom uvjetuju dostupnost i otvorenost Trogira kako kopnenim, tako i morskim putem. Zbog opisane odlične pozicije i prirodne zaštićenosti, njegova je luka omiljena destinacija za nautičare, a sam grad izrazito je konkurentan i po pitanju mogućnosti kvalitetnog pružanja turističkih usluga općenito. U nastavku će se kroz tablicu usporedno analizirati gradovi Split, Šibenik i Makarska kao okruženje i potencijalni konkurenti grada Trogira.

Tablica 11. Usporedna analiza Splita, Šibenika i Makarske kao okruženja grada Trogira

KRITERIJI USPOREDBE	SPLIT
<p>1. Prirodni resursi</p> <p>2. Antropogeni resursi</p> <p>3. Prometna razvijenost</p>	<p>1. Geomorfološki: planine Kozjak i Mosor, park-šuma Marjan, pećina Marjan kao zaštićeni rezervat Klimatski: povoljna mediteranska klima osnovni je preduvjet za razvoj nautičkog i kupališnog turizma Hidrogeografski: Jadransko more je glavni hidrografski resurs i najvažniji resurs Splita uopće Biogeografski: hrast crnika, jasen, alepski bor, razne vrste šišmiša, beskralježnjaka i gmazova Pejsažni: plaža Bačvice, planinski pejzaž</p> <p>2. Kulturno-povijesni: srednjovjekovna tvrđava Kamen, ostaci baroknih bedema grada, Prokurative, Pjaca, Riva, katedrala svetog Dujma, samostan svetog Ante, crkva i samostan Svetog Frane, crkva svetog Martina, srednjovjekovna crkva svete Trojice Etnosocijalni: stari splitski plesovi u svečanoj narodnoj nošnji, Sudamje Umjetnički: Muzej Grada Splita, Arheološki muzej, kip Grgura Ninskog Manifestacijski: Ultra festival, Dani Dioklecijana, Porin, Split Beach Festival, „Splitski festival, Dan Sustipanske noći, Splitsko ljeto Ambijentalni: nogometni stadion Poljud, Spaladium arena</p> <p>3. Cestovni promet - prometna dostupnost, cestovni promet najrazvijeniji Željeznički promet - pokriva manji dio korištenja Zračni i pomorski promet- Pomorski i zračni promet prate trendove, odnosno rast potražnje prijevoza putnika ponajviše u priobalju, upućuju na kontinuirani proces smanjenja prometa na pojedinim pravcima – potrebno povećati ukupnu količinu prometa, a s druge strane smanjiti udio cestovnog prometa te povećati udio svih ostalih prometnih modala, ponajprije željezničkog</p>
<p>1. Prirodni resursi</p>	<p style="text-align: center;">ŠIBENIK</p> <p>1. Geomorfološki: Dinara, kanjon Čikole Klimatski: u primorskom dijelu regije klima izrazito mediteranska, na obalnom prostoru visoka srednja godišnja osunčanost, ljetne temperature relativno visoke, uz obalu zime umjerene ili blage Hidrogeografski: Vransko jezero, rijeka Krka, Skradinski buk, Roški slap, kanal sv. Ante Biogeografski: glavata želva, crveni koralj, plemenita periska, grimizni i mali kaćun, pčelina kokica</p>

<p>2. Antropogeni resursi</p> <p>3. Prometna razvijenost</p>	<p>Pejsažni: vinogradi na Bucavcu, kornatski pašnjaci i polja, značajni krajobraz Kanal-Luka</p> <p>2. Kulturno-povijesni: tvrđava sv. Nikole, bizantska utvrda Tureta, tvrđava sv. Mihovil, sv. Ivan i Barone</p> <p>Etnosocijalni: klapsko pjevanje</p> <p>Umjetnički: Muzej Civitas Sacra, romanički kip Gospe</p> <p>Manifestacijski: Međunarodni dječji festival, Večeri Dalmatinske šansone, Srednjovjekovni sajam, Adriatic Boat Show</p> <p>Ambijentalni: Akvarij, Memorijalno igralište Dražen Petrović</p> <p>3. Cestovni promet – najvažnija prometna okosnica je autocesta A1 od čvora Pirovca do čvora Vrpolja, gl. cestovni pravac je Jadranska turistička cesta, problem: nedostatak adekvatnih prom. pravaca na kont. dijelu županije i zastarjelost infrastrukture</p> <p>Željeznički promet – vrlo loše, zastarjelo stanje, cjelokupna mreža je jednokolosiječna i neelektrificirana, ispod RH i eurostandarda</p> <p>Zračni i pomorski promet – gl. čvorište pomorskog prometa je luka Šibenik od međunarodnog značaja, dok infrastruktura zračnog prometa ne postoji, već se odvija preko Zračne luke Split i Zračne luke Zadar</p>
<p>1. Prirodni resursi</p> <p>2. Antropogeni resursi</p> <p>3. Prometna razvijenost</p>	<p style="text-align: center;">MAKARSKA</p> <p>1. Geomorfološki: Biokovo, poluotoci sv. Petar i Osejava</p> <p>Klimatski: vruća, suha ljeta i blage, vlažne zime s koncentracijom padalina u zimskom dijelu godine</p> <p>Hidrogeografski: uvala Donja luka i makarska luka</p> <p>Biogeografski: jadranska perunika, crni okaš, uskršnji leptir, žutokljuna galica</p> <p>Pejsažni: park-šuma Osejava, podbiokovska sela</p> <p>2. Kulturno-povijesni: registrirana arheološka zona na poluotoku sv. Petar, franjevački samostan, crkva. Sv. Marije, tvrđava Kotišina</p> <p>Etnosocijalni: makarska narodna nošnja</p> <p>Umjetnički: skulptura sv. Petra</p> <p>Manifestacijski: Makarsko kulturno ljeto, DokuMa festival dokumentarnog filma</p> <p>Ambijentalni: Gradski sportski centar Makarska</p> <p>3. Cestovni promet- najvažnija prometnica je Jadranska turistička cesta (D8 ili Jadranska magistrala) sagrađena 1960-ih, Makarska se nalazi 20-ak kilometara od autoceste A1</p> <p>Zračni i pomorski promet- blizina zračnih luka u Splitu i Dubrovniku predstavlja važan geoprometni potencijal, makarska luka kao glavni objekt pomorske infrastrukture je luka od lokalnog značenja za putničko-turistički promet</p>

Izvor: Obrada autora

Iz priložene tablice može se vidjeti kako svaki od gradova uz pomoć nekih od svojih resursa na određeni način konkurira gradu Trogiru. Ono što je svakoj od destinacija zajedničko i što predstavlja „najjači“ čimbenik dolaska turista jest činjenica da su to priobalne destinacije, dakle nalaze se u neposrednoj blizini mora te svojim klimatskim obilježjima (pretežno mediteranska klima) privlače turiste u svoj kraj. Kao najveći konkurent gradu Trogiru mogao bi se izdvojiti Split jer se nalazi u neposrednoj blizini grada Trogira te je drugi najveći grad u Hrvatskoj. Također, Split ima osnovne pretpostavke za razvoj kupališnog i nautičkog turizma koji je vjerojatno i najznačajnija grana turizma grada Trogira, te ga ta činjenica čini njegovim ozbiljnim konkurentom. No bez obzira na prethodno navedenu činjenicu, klimatska obilježja i pozicioniranost ostalih konkurenata u neposrednoj blizini mora, Trogir i dalje ostaje obilježen kao najbolja destinacija nautičkog turizma s bogatom i raznolikom kulturno-povijesnom baštinom, ali i ljepotama prirodnog krajolika, a ta kombinacija upravo i privlači brojne posjetitelje te predstavlja podlogu za daljnji razvoj turizma i samog grada Trogira kao turističke destinacije.

8. ZAKLJUČAK

Grad Trogir osnovali su grčki kolonisti s otoka Visa u 3. stoljeću prije Krista. Turistička je to destinacija smještena na prostoru srednje Dalmacije, na sjeverozapadnom kraju Kaštelanskog zaljeva. Središte je trogirске mikroregije koja zauzima površinu od 250 km². Jezgru grada čine dvorac i kula okruženi zidinama, a ime mu potječe od grčke riječi „tragos“, što u prijevodu znači „jarac“.

Grad Trogir može se pohvaliti brojnim prirodnim i antropogenim resursima, odličnom prometnom povezanošću i dobrim prometnim položajem te bogatom poviješću zbog koje je i uvršten na UNESCO-ov popis svjetske kulturne baštine. Trogir raspolaže raznim prirodnim ljepotama, kulturnom baštinom, ugodnom klimom i povoljnim smještajem, što su sve redom značajni čimbenici za razvoj turizma u tom gradu. Osim navedenoga, grad Trogir u svojoj ponudi ima i različite specifične oblike turizma, od kojih je najznačajniji nautički turizam.

U viziju grada Trogira uključeni su razvoj turizma, očuvanje kulturne i povijesne baštine, izgradnja turističke infrastrukture te zaštita okoliša s ciljem podizanja gospodarskog razvoja i kvalitete života njegovog stanovništva. Grad Trogir želi spojiti turističku ponudu i potražnju korištenjem različitih sredstava, znanja, vještina i tehnika te na taj način ostvariti sljedeća tri strateška cilja: razvijen kulturni, nautički, kongresni i zdravstveni turizam, razvijenu proizvodnju i uslužne djelatnosti te prometno, komunalno i socijalno uređen grad.

Za Trogir je karakteristično to da on nije klasično turističko odmorište koje se primarno posjećuje radi mora i sunca, već iz razloga da bi se stupilo u kontakt s njegovom bogatom kulturno-povijesnom baštinom. Ipak, za kvalitetan razvoj turizma nužno je i postojanje adekvatnih smještajnih kapaciteta u kojima će turisti prespavati tijekom svog boravka u destinaciji. Tako Grad Trogir posjeduje ukupno 2.131 raspoloživi objekt za smještaj. Od ukupno 2.131 objekta, najviše ima objekata u domaćinstvu i objekata u nekomercijalnom smještaju. Nakon njih, najveći udio čine ugostiteljski objekti za smještaj iz skupine „Kampovi“, a najmanji hoteli i objekti na OPG-u. Hotel Medena jedini je trogirski hotel značajnijih smještajnih kapaciteta, pri čemu raspolaže sa 630 soba podijeljenih u dvije glavne zgrade, dvjema depadansama i apartmanima.

Što se tiče samog turizma u gradu Trogiru, tu je neophodno izdvojiti nautički turizam kao specifični oblik koji čini čak trećinu prihoda Turističke zajednice Grada Trogira i koji u tom gradu ima dugu tradiciju. U nautici je zaposleno nešto manje od 700 ljudi, brojka koja

predstavlja veliki značaj za gradić od samo 10.000 stanovnika. Važno je naglasiti činjenicu da je Trogir u listopadu 2022. godine povodom Dana hrvatskog turizma proglašen najboljom destinacijom nautičkog turizma te mu je to prva nagrada u toj kategoriji. Glavne nautičke luke za prihvat plovnih objekata u gradu Trogiru su marina ACI Trogir, SCT Marina Trogir i marina Baotić.

Grad Trogir atraktivna je turistička destinacija, što je vidljivo iz brojnih turističkih posjeta svake godine. Promatrajući broj dolazaka u grad u razdoblju 2021.-2023. godine koje se obrađivalo u radu, daleko veći udio dolazaka svake godine ostvarili su strani turisti, što i nije iznenađujuće s obzirom na broj emitivnih država koje su u tom periodu dolazile u Trogir. U 2021. godini tako je ostvareno ukupno 89.701 dolazaka i 437.940 noćenja. U odnosu na 2021., 2022. godine ostvareno je čak 41,8% više dolazaka i 28,5% više noćenja turista, što je veliki pomak. Taj pozitivan trend, iako u nešto manjoj mjeri, nastavio se i 2023. godine, te je zabilježeno 14,5% više dolazaka i 5,4% više noćenja nego 2022. godine. Sveukupno gledano, kroz promatrani period vidljivo je kontinuirano povećanje broja dolazaka i noćenja turista u gradu Trogiru.

Uzimajući u obzir strukturu stranih turista u dolascima i noćenjima u promatranom razdoblju, treba reći kako su u svakoj godini najveći udio i u broju dolazaka i u broju noćenja ostvarile Poljska i Njemačka. Kao i u ukupnom turističkom prometu, pozitivan trend uočljiv je i u turističkom prometu stranih turista u Trogiru kroz cjelokupno razdoblje - kako u dolascima, tako i u noćenjima.

Dionike u turizmu grada Trogira moguće je podijeliti na gospodarski, javni i civilni sektor. Svaki od njih ima neke svoje interese i koristi od razvoja turizma, no često se taj turistički razvoj kosi s tim interesima te je nužno postići konsenzus da bi svaki od dionika na koncu bio zadovoljan.

Što se tiče gospodarskog sektora, on je u ovome radu podijeljen na obrte i trgovačka društva. Na području Grada Trogira registriran je ukupno 1.341 obrt, od čega najveći udio otpada na uslužne, turističke i ugostiteljske obrte, trgovinu i prijevoz. Također, registrirano je 512 trgovačkih društava, od kojih najveći udio obavlja djelatnosti vezane uz trgovinu i popravak motornih vozila, zatim administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, građevinarstvo, ugostiteljske djelatnosti i sl. Važno je još spomenuti i tvrtku Brodotrogir koja je značajan sudionik na svjetskom i domaćem brodograđevnom tržištu te ima snažan pozitivan utjecaj na gospodarstvo Republike Hrvatske.

U sklopu civilnog sektora, na prostoru grada Trogira aktivno djeluje 70-80 udruga. One pretežno okupljaju stanovnike užeg i šireg područja grada te doprinose njegovom razvoju. Udruge su prisutne ponajviše u idućim kategorijama: kultura, sport, zdravstvo i socijalna skrb te vatrogasna zaštita. Unutar javnog sektora valja izdvojiti dječje vrtiće, osobito Dječji vrtić „Trogir“, zatim osnovne i srednje škole, Muzej grada Trogira, Gradsku knjižnicu Trogir te Pučko otvoreno učilište Trogir.

Kao što turizam svakoga grada ima svoje dobre i loše strane, tako ih ima i turizam grada Trogira. Iz SWOT analize turizma grada Trogira može se zaključiti da se kao najveće snage turizma ovoga grada mogu izdvojiti njegov status kulturnog dobra na UNESCO-ovom popisu, bogata kulturna baština, dobra prometna povezanost te povoljna mediteranska klima, dok bi najveće slabosti bile ovisnost o turizmu i ispuštanje komunalnih otpadnih voda u more. Po pitanju vanjskih čimbenika, kao najveće prilike za razvoj turizma moguće je istaknuti korištenje sredstava iz nacionalnih i europskih fondova za provođenje raznih projekata te potencijal kulturnog turizma kao cjelogodišnjeg oblika turizma, dok od potencijalnih prijatnji valja izdvojiti velik pritisak turizma na prostor i povijesnu jezgru te preveliku ovisnost o sektoru turizma kao gospodarskoj grani.

Analizom okruženja grada Trogira na primjeru Splita, Šibenika i Makarske može se zaključiti da im je svima zajedničko to što su priobalne destinacije, dakle nalaze se uz more te svojim klimatskim obilježjima privlače turiste u svoj kraj. Međutim, kao najveći konkurent gradu Trogiru trebalo bi identificirati Split jer, osim što je drugi najveći grad u Hrvatskoj, ima osnovne pretpostavke za razvoj kupališnog i nautičkog turizma koji je vjerojatno najznačajnija grana turizma grada Trogira. Ipak, Trogir i dalje ostaje prepoznat kao najbolja destinacija nautičkog turizma u RH s bogatom kulturno-povijesnom baštinom, što je svakako veliki „plus“ za potencijalne turiste/posjetitelje i što čini osnovu za daljnje unaprjeđenje i razvoj kako samoga turizma, tako i grada Trogira kao destinacije.

LITERATURA

Knjige:

Bartoluci, M., Škorić, S.: **Menadžment sportskog i nautičkog turizma**, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2009.

Internetske stranice:

CharterCroatia.net, <https://chartercroatia.net/hr/nova-marina-u-trogiru-sct-marina/>
(30.08.2023.)

Economy-Pedia.com, <https://hr.economy-pedia.com/11035424-economic-sector>
(01.09.2023.)

Economy-Pedia.com, <https://hr.economy-pedia.com/11040360-public-sector> (29.08.2024.)

Eurokonzalting.com,
<https://eurokonzalting.com/index.php/component/spsimpleportfolio/item/11-aenean-ipsum-facilisis#:~:text=Javni%20sektor%20sastoji%20se%20od,financiranje%20putem%20Fondova%20Europske%20unije.> (29.08.2024.)

Javna ustanova „Park prirode Biokovo“, <https://pp-biokovo.hr/hr/biokovo/zivotinjski-svijet>
(03.09.2023.)

Javna ustanova „Priroda Šibensko-kninske županije“, <https://priroda-skz.hr/hr/prirodna-i-kulturna-bastina/prirodna-bastina/fauna> (03.09.2023.)

Nacional, <https://www.nacional.hr/dani-hrvatskog-turizma-trogir-proglasen-najboljom-destinacijom-nautickog-turizma-u-hrvatskoj/> (30.08.2023.)

Službene stranice ACI marine Trogir, <https://aci-marina-trogir.business.site/> (30.08.2023.)

Službene stranice Brodotrogira., <https://www.brodotrogir.hr/hr/index.php/misija-vizija-i-ciljevi> (23.07.2024)

Službene stranice marine Baotic, <https://baotic.hr/grupa/nautika/> (04.09.2024.)

Službene stranice marine Baotic, <https://www.baotic-yachting.com/hr> (04.09.2024.)

Službene stranice Park-šume Marjan, <https://www.visitmarjan.com/en/flora/> (29.08.2024.)

Službene stranice Park-šume Marjan, <https://www.visitmarjan.com/fauna/> (29.08.2024.)

Materijali stručnih organizacija:

Grad Trogir, **PLAN UKUPNOG RAZVOJA**, Analiza situacije, 2020., https://trogir.hr/wp-content/uploads/2020/06/Analiza_situacije_Trogir.pdf (23.08.2023.)

Grad Trogir, **Provedbeni program Grada Trogira**, prosinac 2021., <https://trogir.hr/wp-content/uploads/2021/12/Provedbeni-program-Grada-Trogira.pdf> (23.08.2023.)

Grad Trogir, **Revizija programa ukupnog razvoja**, Split, 2011., https://trogir.hr/wp-content/uploads/2020/06/Revizija_PUR_GradTrogir_Strategija-razvoja_2011_2015.pdf (26.08.2023.)

Hrvatska enciklopedija, 2021., <https://www.enciklopedija.hr/clanak/trgovacko-drustvo> (01.09.2023.)

Hrvatska gospodarska komora, <https://www.hgk.hr> (24.08.2023.)

Hrvatska obrtnička komora, <https://www.hok.hr/> (11.08.2024.)

MARA – Makarska razvojna agencija, **PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA**, Analiza situacije, Grad Makarska, 2010., <https://mara-makarska.hr/wp-content/uploads/2017/04/447.pdf> (25.08.2023.)

Medić, T.: „Utjecaj masovnog turizma na Grad Trogir“, <https://repozitorij.pmf.unizg.hr> (25.08.2023.)

Splitsko-dalmatinska županija, **Strategija gospodarskog razvitka Splitsko-dalmatinske županije 2003. – 2015.**, Split, 2003., <https://www.dalmacija.hr/Portals/0/Glasnik/2004/02/040S.%20Strategija%20gospodarskog%20razvitka> (24.08.2023.)

Šibensko-kninska županija, **PLAN RAZVOJA ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE za razdoblje 2021.-2027. godine**, <https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/upload/informacije/2952/nacrtplanarazvojaibensko-kninskeupanijezarazdoblje2021-2027godine.pdf> (29.08.2023.)

Šibensko-kninska županija, Prilog 2., **Analiza stanja Šibensko-kninske županije**,
<https://www.sibensko-kninska-zupanija.hr/upload/informacije/2952/prilog2analizastanjaibensko-kninskeupanijenacrt.pdf>
(29.08.2023.)

Turistička zajednica grada Trogira, <https://www.visittrogir.hr/hr/tourist> (25.07.2024.)

Statističke i ostale publikacije:

Državni zavod za statistiku, <https://podaci.dzs.hr/>, 16. 05. 2024.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj soba i postelja po vrstama smještajnih objekata u Trogiru (2021.-2023.).....	16
Tablica 2. Smještajni objekti u Trogiru prema vrsti	18
Tablica 3. Broj smještajnih objekata u Trogiru prema vrsti (2021.-2023.)	19
Tablica 4. Broj vezova po lukama nautičkog turizma	21
Tablica 5. Dolasci i noćenja turista u gradu Trogiru (2021. – 2023. godine).....	23
Tablica 6. Dolasci i noćenja turista iz emitivnih zemalja (2021.-2023. godine)	25
Tablica 7. Broj obrta u Trogiru prema pojedinim djelatnostima	29
Tablica 8. Broj trogirskih trgovačkih društava prema veličini poduzeća	30
Tablica 9. Broj trgovačkih društava u Trogiru prema djelatnostima	31
Tablica 10. SWOT analiza turizma grada Trogira.....	36
Tablica 11. Usporedna analiza Splita, Šibenika i Makarske kao okruženja grada Trogira	40

POPIS SLIKA

Slika 1. Tvrđava Kamerlengo	11
Slika 2. Katedrala sv. Lovre.....	11
Slika 3. Gradska loža	12
Slika 4. Gradski muzej.....	13
Slika 5. Samostan sv. Nikole	13
Slika 6. Hotel Medena.....	14

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje broja zaposlenih u Trogiru u razdoblju 2020.-2023. godine..... 6

Grafikon 2. Dolasci i noćenja turista u gradu Trogiru u razdoblju 2020.-2023. godine.....7